

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 7383/2022
05.04.2023. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, др Илије Зиндовића и Марије Терзић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Душан Брашић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије – Министарство правде, чији је законски заступник Државно правобранилаштво из Београда, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 5750/21 од 25.01.2022. године, у седници одржаној 05.04.2023. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж 5750/21 од 25.01.2022. године и предмет се **ВРАЋА** том суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 5750/21 од 25.01.2022. године, ставом првим изреке, преиначена је пресуда Вишег суда у Београду П 75/16 од 31.05.2018. године у првом ставу изреке, тако што је као неоснован одбијен тужбени захтев којим је тражено да суд обавезе тужену да тужиљи на име накнаде нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због повреде слободе, части, угледа и права личности услед неоснованог лишења слободе и осуде исплати износ од 8.500.000,00 динара, са законском затезном каматом од 31.05.2018. године до исплате. Ставом другим изреке, преиначена је пресуда Вишег суда у Београду П 75/16 од 31.05.2018. године у трећем ставу изреке, па је обавезана тужена да тужиљи на име накнаде трошкова парничног поступка исплати износ од 217.912,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате, док је у преосталом делу захтев за исплату законске затезне камате на досуђен износ трошкова за период од 31.05.2018. године до наступања извршности, одбијен. Ставом трећим изреке, обавезана је тужиља да туженој на име трошкова другостепеног поступка исплати износ од 91.500,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужиља је благовремено изјавила ревизију, због погрешне примене материјалног права и погрешно утврђеног чињеничног стања.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. у вези са чланом 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 18/20), Врховни касациони суд је нашао да је ревизија тужиље основана.

Према утврђеном чињеничном стању, на расправи пред другостепеним судом, пресудом Вишег суда у Београду К 3210/10 од 25.01.2011. године тужиља је осуђена на затворску казну у трајању од 3 године, због кривичног дела неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога из члана 246. став 1. КЗ, а време проведено у притвору од 03.03.2010. године закључно са 25.01.2011. године урачунато је у изречену казну. Одлучујући о изјављеним жалбама окривљене и јавног тужиоца, Апелациони суд у Београду је пресудом Кж1 2302/11 од 07.12.2011. године одбио изјављене жалбе и првостепену пресуду потврдио. Тужиља је почела са издржавањем казне затвора 06.11.2003. године, а затвор је напустила 21.11.2014. године, јер је остварила право на условни отпуст, иако је изречена казна истицала дана 14.03.2015. године. Тужиља је 03.05.2012. године изјавила уставну жалбу коју је Уставни суд одлуком Уж 3650/12 од 29.12.2014. године усвојио и утврдио да је пресудом Вишег суда у Београду К 3210/10 од 25.01.2011. године и пресудом Апелационог суда у Београду Кж1 2302/11 од 07.12.2011. године повређено право тужиље на правично суђење, па је поништена пресуда Апелационог суда и одређено да се донесе нова одлука о жалби браниоца окривљене поднетој против првостепене пресуде. Апелациони суд у Београду је решењем Кж1 74/15 од 28.04.2015. године жалбу тужиље усвојио, пресуду Вишег суда у Београду укинуо и предмет вратио првостепеном суду на поновно суђење. У поновном поступку Виши суд у Београду је решењем К 298/15 од 11.06.2015. године кривични поступак против тужиље обуставио услед одустанка јавног тужиоца од кривичног гоњења, које решење је постало правноснажно 31.07.2015. године. Тужиља је у притвору провела 327 дана, а у затвору 380 дана, укупно је била лишена слободе 707 дана. Тужиља се 15.09.2015. године обратила Министарству правде Републике Србије захтевом за накнаду нематеријале штете због неоснованог боравка у притвору и затвору, али до споразума није дошло.

Тужиља је у преткривичном поступку саслушана од стране радника МУП РС признала извршење кривичног дела које јој је стављено на терет, а исто је учинила и у претходном поступку приликом саслушања пред истражним судијом. На главном претресу тужиља је изменила своју одбрану дату пред истражним судијом наводећи да ју је приликом саслушања у полицији бранилац саветовао да призна извршење кривичног дела како њен тадашњи емотивни партнер, који је заједно са њом био оптужен, не би био осуђен. Приликом доношења осуђујуће пресуде, првостепени суд је закључио да је окривљена детаљно и прецизно описала читав поступак набављања и продаје дроге, успостављање контаката са купцима, месту примопредаје, чак и цене опијата које су код ње и њеног емотивног партнера. окривљеног ББ нађене и уз потврду одузете, из чега следи да је она исте заиста и продавала на начин и по ценама како је прецизно описала.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, апелациони суд је применом члана 585. став 2. тачка 1) ЗКП, закључио да је тужиља својим лажним признањем кривичног дела проузроковала осуду, при чему на то није била принуђена, те да због тога тужиља нема право на накнаду штете по наведеном основу, из ког разлога је првостепена пресуда преиначена и тужбени захтев тужиље одбијен.

По оцени Врховног касационог суда, неправилан је закључак суда да тужиљи не припада накнада нематеријалне штете по основу душевних болова због повреде права личности.

Према одредби члана 585. Законика о кривичном поступку, неосновано осуђеним се сматра лице према коме је била правноснажно изречена кривична санкција или које је оглашено кривим, а ослобођено од казне, а поводом ванредног правног лека је нови поступак правноснажно обустављен и оптужба правноснажно одбијена или је окончан правноснажном ослобађајућом пресудом (став 1.); осуђени нема права на накнаду штете ако је својим лажним признањем или на други начин намерно проузроковао своју осуду, осим ако је на то био принуђен (став 2. тачка 1).

Другостепени суд је своју одлуку засновао на чињеничном закључку да је тужилца признала извршење кривичног дела које јој је стављено на терет у преткривичном поступку, односно пред органима МУП-а и у претходном поступку пред истражним судијом, уз навођење да је тужилца изменила своју одбрану на главном претресу и у даљем току поступка негирала извршење кривичног дела. Ове чињенице, другостепени суд је утврдио увидом у списе предмета Вишег суда у Београду К 298/15. Основано се ревизијом тужилце указује да тужилца није признала извршење кривичног дела у смислу цитиране законске одредбе, већ да је пред судом наводе оптужнице негирала, као и да је осуђујућа пресуда донета на основу других доказа, а не на основу признања тужилце и то управо на основу доказа за које је Уставни суд поводом уставне жалбе тужилце утврдио да се не могу користити у кривичном поступку, због чега је пресуда другостепеног суда и поништена. Утврђење ових чињеница од стране другостепеног суда је изостало.

Због погрешне примене материјалног права изостала је и оцена исказа тужилце и других релеватних околности за одлучивање о висини правичне накнаде која би припала тужилци.

У поновном поступку, другостепени суд ће приликом одлучивања о жалби тужене узети у обзир изнете примедбе, употпуниће чињенично стање, након чега ће донети правилну и закониту одлуку правилном применом материјалног права, водећи рачуна о осталим ревизијским наводима. Укинута је и одлука о трошковима парничног поступка, јер зависи од коначног исхода парнице.

Из изнетих разлога, побијана другостепена пресуда је укинута и предмет враћен том суду на поновно суђење у смислу члана 416. став 2. ЗПП.

**Председник већа – судија
Гордана Комненић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић